

Витрати виробництва

***Виконали студентки групи Б-921
Козлітіна Діана і Данильчук Валерія***

❖ *Витрати суспільства* — це сукупність витрат (матеріальних та живої праці), що відображають вартість виробництва кінцевої продукції для суспільства. Вони складаються зі спожитих засобів виробництва, заробітної плати, прибутка і набувають форми вартості продукції.

❖ *Витрати підприємств* — це сукупність усіх спожитих ресурсів на виробництво того чи іншого продукту. Вони характеризують вартість виробництва продукції для підприємства. Витрати підприємства складаються зі спожитих засобів виробництва та заробітної плати і набувають форми собівартості продукції.

На думку вчених-економістів, витрати виробництва щодо окремого підприємства можна поділити на

- ❖ *Економічні (вмінені) витрати* - це явні (зовнішні) витрати виробництва (витрати на придбання ресурсів, що не належать власникам підприємства) та ще й неявні (внутрішні), або альтернативні витрати (власні виробничі ресурси підприємства).

-
- ❖ *Бухгалтерські (явні) витрати* - це усі витрати виробництва, які пов'язані з придбанням необхідних для забезпечення випуску продукції ресурсів за ринковими цінами.

-
- ❖ У підприємницькій діяльності виникають витрати, які підприємства не зможуть собі відшкодувати за жодних умов. Такий вид витрат називають *незворотніми витратами підприємства*.

У країнах з ринковою економікою розрізняють:

- ❖ *Постійні витрати* - це витрати на обслуговування і управління виробництвом, які підприємство несе незалежно від обсягів виробництва продукції (послуг).
- ❖ *Змінні витрати виробництва* - усі витрати, які не належать до постійних. Вони змінюються залежно від обсягу виробництва підприємства.
- ❖ Загальну суму постійних і змінних витрат на кожному конкретному рівні виробництва називають *валовими витратами виробництва*.

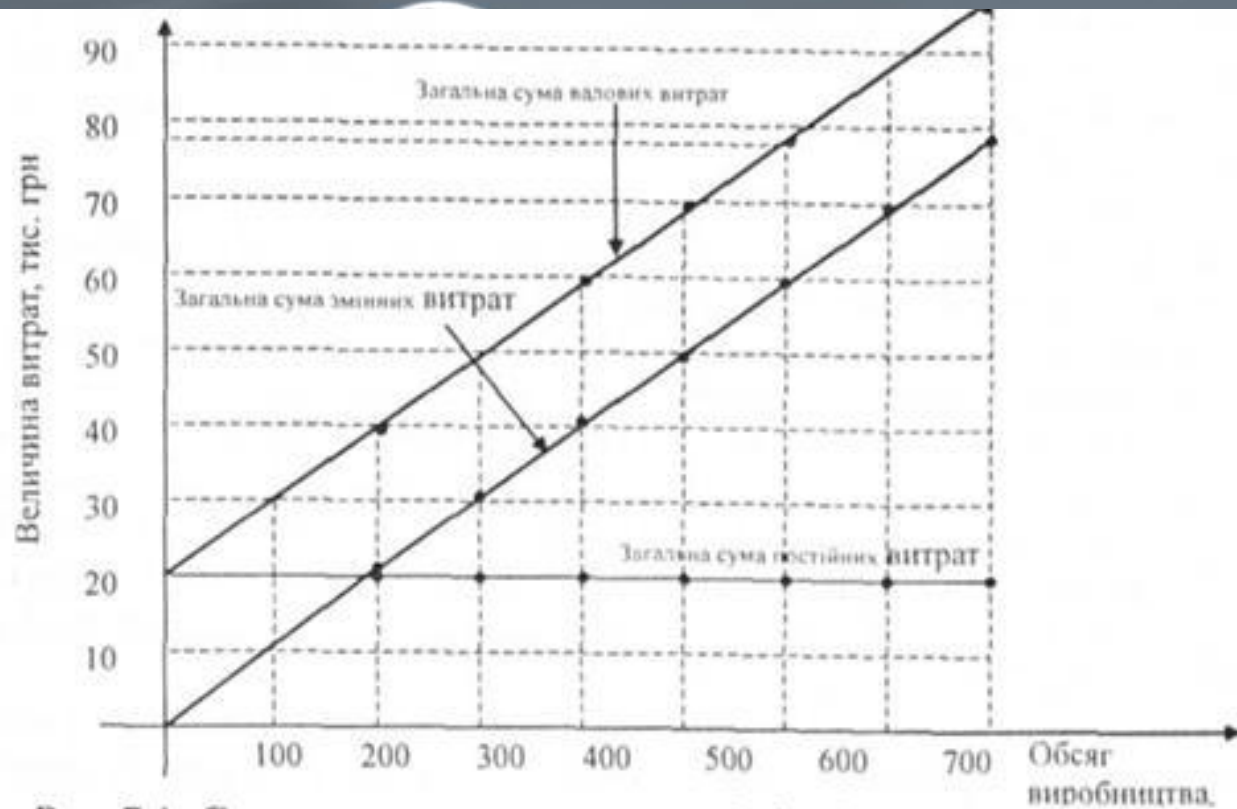

Рис. 7.1. Структура валових витрат і відмінності у зміні постійних і змінних витрат при зміні обсягів виробництва

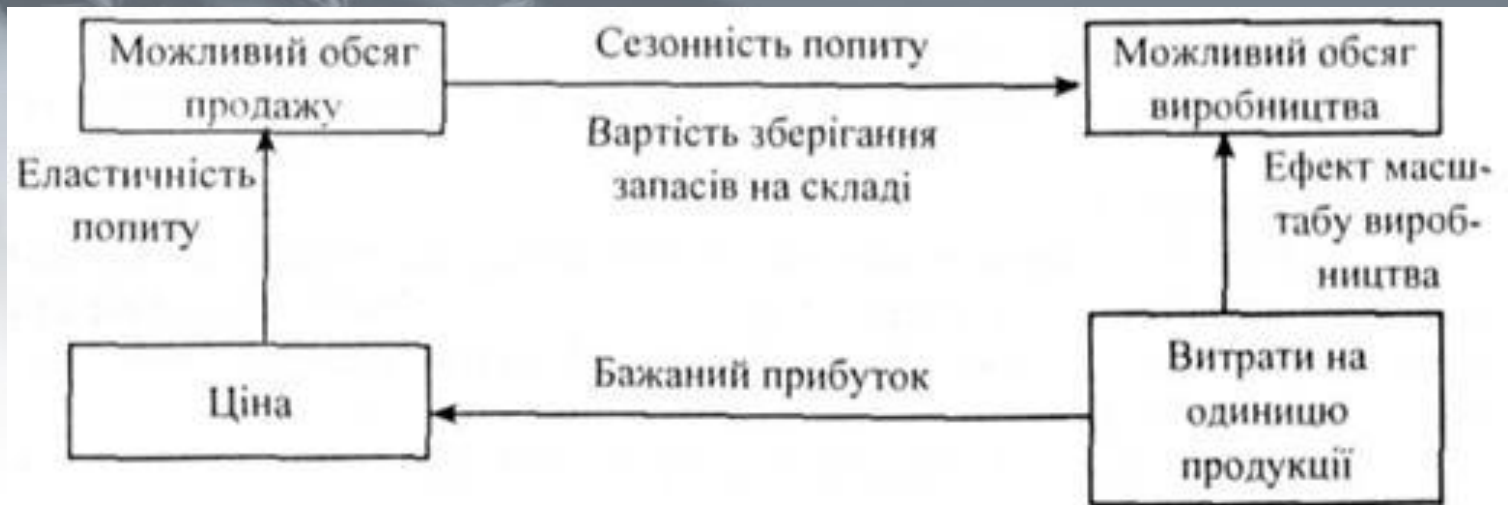

Рис. 7.2. Взаємозв'язок ціни і витрат у ринковій економіці

-
- ❖ *Середні витрати* — це витрати на виробництво одиниці продукції, які дорівнюють валовим витратам, поділеним на вироблену кількість продукції.
 - ❖ *Середні змінні витрати* визначають шляхом ділення суми змінних витрат на кількість продукції.
 - ❖ *Собівартість* - це один із найважливіших якісних показників комерційної діяльності підприємств будь-якої форми власності.
 - ❖ *Собівартість продукції* - це виражені у грошовій формі поточні витрати підприємства на її виробництво і реалізацію.

Витрати за економічним змістом грунуються за такими елементами:

- ❖ матеріальні витрати;
- ❖ витрати на оплату праці;
- ❖ відрахування на соціальні заходи, у які входять відрахування на державне пенсійне страхування, соціальне страхування, страхування на випадок безробіття;
- ❖ амортизація основного капіталу, включно з прискореною амортизацією;
- ❖ інші витрати.

Рис. 7.3. Структурна схема формування собівартості продукції

Собівартість реалізованої продукції складається:

- ❖ з виробничої собівартості продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду;
- ❖ нерозподілених постійних загальновиробничих витрат;
- ❖ понаднормативних виробничих витрат.

До виробничої собівартості зараховують:

- ❖ прямі матеріальні (виробничі) витрати;
- ❖ прямі витрати на оплату праці;
- ❖ інші прямі витрати;
- ❖ загальновиробничі витрати.

Витрати, пов'язані з операційною діяльністю підприємства, які не зараховують до виробничої собівартості, такі:

- ❖ адміністративні витрати,
- ❖ витрати на реалізацію продукції і витрати на рекламу.

У господарській практиці розрізняють:

- 1) цехову собівартість — всі витрати на виробництво, за винятком загальнозаводських;
- 2) виробничу (фабрично заводську) собівартість - всі витрати на виробництво без позавиробничих витрат;
- 3) повну (збутову) собівартість - всі витрати, пов'язані з виробництвом продукції і послуг, позавиробничі витрати (витрати на тару, упакування) і реалізацією продукції;
- 4) індивідуальну собівартість - витрати на одиницю окремих видів продукції;
- 5) середньогалузеву собівартість - витрати на виробництво і збут продукції в середньому в галузі;
- 6) планову собівартість - обчислюють на початку виробничого циклу на основі нормативів, технологічних карт і т. п. при складанні виробничо-фінансового плану;
- 7) фактичну (звітну) собівартість визначають на основі фактично здійснених витрат.

Щодо одиниці продукції розрізняють:

- ❖ *прямі витрати* - пов'язані з процесом виробництва (затрати на сировину і матеріали, зарплата основних виробничих працівників і т. д.).
- ❖ *непрямі витрати* - пов'язані з роботою підприємства в цілому (цехові і загальновиробничі витрати), їх не можна безпосередньо розрахувати на одиницю продукції (за обсягом і асортиментом).

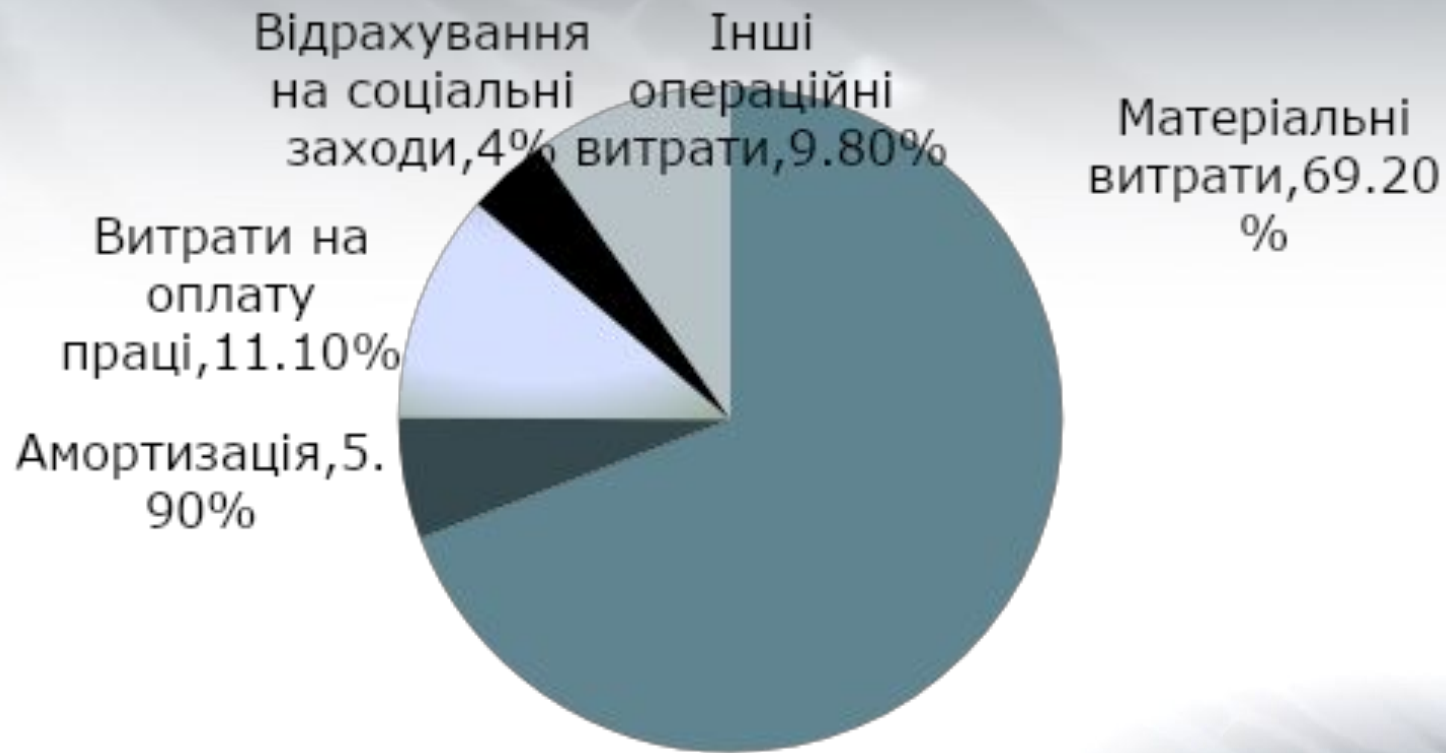

За економічним змістом витрати діляться на:

- ❖ *основні* - пов'язані безпосередньо з виробництвом продукції;
- ❖ *накладні (загальновиробничі)* - охоплюють витрати на організацію, управління, технічну підготовку і обслуговування виробництва, відсотки за кредит банку, витрати на охорону праці та оплату праці управлінського апарату, канцелярські витрати тощо.

Відповідно до сучасної Системи національних рахунків, що впроваджується в Україні з 1992 року, собівартість реалізованої продукції складається:

Практика господарювання в країнах з розвиненою ринковою економікою нагромадила значний досвід зниження витрат виробництва. Його використання підприємствами України в умовах ринкового трансформування сприятиме підвищенню ефективності вітчизняної економіки.

Дякуємо за увагу !!!

